

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-

педагогічного факультету

Інна САВИЦЬКА

2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри міжнародних

відносин і суспільних наук

Протокол № 9 від 17 квітня 2024 р.

Завідувач кафедри

Вікторія ХВІСТ

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Міжнародні відносини,

суспільні комунікації та регіональні студії»

Сергій БІЛАН

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

**ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ
ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»**

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: Асатуров С. К., доцент кафедри міжнародних відносин і
суспільних наук, кандидат історичних наук, доцент

Київ – 2024 р.

**Опис навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	291 міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки	1 (2024/2025 н. р.)	
Семестр	1	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття	–	
Самостійна робота	75 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета та завдання дисципліни: на основі сучасних теоретико-методологічних підходів розкрити природу, сутність міжнародних відносин як явища суспільного життя історичної і політологічної категорії та самостійної науки, показати етапи їх історичного розвитку, середовище, види і типи, проаналізувати функціональну та інституціональну структуру міжнародних відносин, закономірності, тенденції і проблеми розвитку в умовах глобалізаційних процесів. При цьому стратегічним завданням є формування у студентів чіткої, логічно послідовної і структурованої системи знань та уявлень щодо своєї майбутньої професійної підготовки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

1. місце дисципліни в системі підготовки фахівців у сфері міжнародних відносин;
2. історію, традиції, специфіку і особливості роботи НУБіП України, гуманітарно-педагогічного факультету та кафедри історії і політології;
3. основні форми і методи підготовки спеціалістів міжнародних відносин;
4. навчальні плани і основні вимоги що до організації навчально-виховного процесу по підготовці фахівців з міжнародних відносин;
5. понятійний та категоріальний апарат дисципліни;
6. основні теоретико-практичні положення вивчення системи міжнародних відносин і зовнішньої політики;
7. місце і роль України на світовій арені;

вміти:

1. характеризувати об'єкт та предмет дисципліни «Вступ до спеціальності «Міжнародні відносини», її основні поняття та категорії;
2. теоретично, науково-методологічно та практично підходити до вивчення спеціальності;
3. класифікувати основні джерела і літературу, вміти працювати з джерелами і літературою з міжнародних відносин і зовнішньої політики;
4. виділяти інтереси України у глобальних міжнародних відносинах.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що вони характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових

методів дослідження проблем міжнародних відносин.

загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності;

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї;

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 13. Здатність бути критичним і самокритичним

спеціальні (фахові) компетенції (СК)

СК 1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій;

СК 2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному, інформаційному тощо;

СК 3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках та міждисциплінарних дослідженнях;

СК 5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держави;

СК 8. Усвідомлювати національні інтереси України на міжнародній арені

СК 12. Здатність до здійснення комунікацій та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин українською та іноземними мовами.

програмні результати навчання (ПРН):

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих Конфліктів.

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою,

визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.

РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точки зору.

РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми здобуття вищої освіти:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Міжнародні відносини як навчальна та наукова дисципліна														
Тема 1 Міжнародні відносини як напрям вищої освіти	1	6	2				4							
Тема 2. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах, традиції підготовки бакалаврів-міжнародників у НУБіП України	2-3	8	4				4							
Тема 3. Міжнародні відносини як наука і предмет дослідження	4-5	8	4				4							
Тема 4. Основні категорії та поняття МВ	6-7	10	4	3			3							
Разом за змістовим		32	14	3			15							

модулем 1												
Змістовий модуль 2. Підходи до дослідження міжнародних відносин												
Тема 5. Системний підхід у вивченні МВ	8	6	2				4					
Тема 6. Історичні типи міжнародних систем.	9	8	2	2			4					
Тема 7. Геополітика як напрям досліджень МВ	10-11	12	4	4			4					
Разом за змістовим модулем 2		26	8	6			12					
Змістовий модуль 3. Зовнішня політика та дипломатія												
Тема 8. Співвідношення внутрішньої та зовнішньої політики	12	7	2				4					
Тема 9. Зовнішня політика та дипломатія	13	8	2	2			4					
Тема 10. Сучасна система міжнародних відносин	14	9	2	2			5					
Тема 11. Україна в світовій політиці	15	9	2	2			5					
Разом за змістовим модулем 3		32	8	6			18					
Усього годин		90	30	15			45					

3. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Категоріально-понятійний апарат міжнародних відносин	2
2	Історичні форми системи міжнародних відносин.	2
3	Геополітичні витоки, причини і наслідки найважливіших подій в історії міжнародних відносин	4
4	Дипломатія та дипломатична служба	2
5	Основні тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин	3
6	Зовнішня політика України в сучасних умовах	2
	Всього	15

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дипломатія, зовнішня політика, геополітика: поняття, співвідношення та взаємовпливи у глобальній системі сучасних міжнародних відносин	6

2	Проблеми національної безпеки України у сучасному глобалізованому світі	6
---	---	---

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести.
- інші види.

6. Методи навчання

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проекти;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2134>);

- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

Методичне забезпечення

1. Асатуров С.К. Навчально-методичний комплекс освітньої компоненти «Вступ до спеціальності Міжнародні відносини». – Київ – 2022.
2. Асатуров С. К. Методичні рекомендації з дисципліни «Вступ до спеціальності Міжнародні відносини». Навчально-методичне видання (для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії денної форми навчання). Редакційно-видавничий відділ НУБіП України. – 112 с.
3. Міжнародні системи та глобальний розвиток: підручник. / Кер. авт. колективу О.А.Коппель; за ред. А.В.Губерського, В.А.Манжоли. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 606 с.
4. Системи міжнародних відносин. Навчальний посібник. / За ред. В. А. Манжоли. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2007.

Рекомендовані джерела інформації

1. *Коппель О.А., Пархомчук Е.С.* Міжнародні системи та глобальний розвиток – К. , 2006.
2. *Мадіссон В. В., Шахов В. А.* Політологія міжнародних відносин. – К.: Либідь, 1997.
3. *Мальський М. З., Мацяк М. М.* Теорія міжнародних відносин. – Львів, 2002.
4. Міжнародні системи та глобальний розвиток: підручник. / Кер. авт. колективу О.А.Коппель; за ред. А.В.Губерського, В.А.Манжоли. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 606 с.
5. Системи міжнародних відносин. Навчальний посібник. / За ред. В. А. Манжоли. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2007.

Допоміжна література

1. *Андрущенко (Гринько) С. В.* Україна в сучасному геополітичному середовищі. – К.: Логос, 2005.
2. *Дергачев В.А.* Геополітика. – К.: ВИРА-р, 2000.
3. *Зленко А.М.* Зовнішньополітична стратегія і дипломатія України: підручник / за ред. В.А.Манжоли. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 379 с., іл.
4. Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – К.: Знання України, 2004.
5. Камінський А. Вступ до міжнародних відносин. – Львів, 1995.
6. Кафедра міжнародних відносин та зовнішньої політики – 65 років / брошура. – КНУ ІМВ, 2010.
7. Київський національний університет імені Тараса Шевченка – 175 років. Київ: Україна, 2010. – 27 с.
8. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право: навч. посіб. / М. З. Мальський, Ю. М. Мороз, О. С. Кучик та ін.; за ред. М. З. Мальського, Ю. М. Мороза. – К.: Знання, 2010.
9. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин: підручник / В.А.Манжола, В.Ю.Константинов, С.В.Андрущенко та ін., кер. авт. кол. В.А.Манжола; за ред. Л.В.Губерського. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. –

512 с.

Ресурси мережі Інтернет

1. JSTOR (sources for academic content) – <http://www.jstor.org/>
2. SAGE Publications – <http://www.sagepub.com/>
3. Бібліографічна і реферативна база даних SCOPUS – <http://www.scopus.com/>
4. Сайт Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка – <http://www.iir.kiev.ua/>

Сайт Міністерства освіти і науки України (нормативні документи в галузі освіти і науки) – <http://www.mon.gov.ua/>